

**VARBERGS
KOMMUN**

Samhällsutvecklingskontoret
Åsa Danielsson, 0340-880 00

Yttrande

2026-03-05

1 (6)

Dnr: KS 2025/0149-25

Länsstyrelsen Hallands
län

Yttrande över Remiss gällande Vattenfall AB:s begäran om upphävande av del av naturreservatet Biskopshagen, Varbergs kommun

Varbergs kommun lämnar i detta yttrande synpunkter på remiss om Vattenfall AB:s begäran om upphävande av del av naturreservatet Biskopshagen, Varbergs kommun.

1. Sammanfattning

I både kompensationsutredningen och konsekvensanalysen bedöms förlusten av habitat och ytor för rekreation och friluftsliv kunna medföra stora negativa konsekvenser. Utgångspunkten måste därför vara att Vattenfall gör så lite ingrepp som möjligt i naturreservatet Biskopshagen. Gränsdragningen för den del av naturreservatet som förslås upphävas motiveras inte i underlaget.

Varbergs kommun förutsätter att allmänheten fortsatt har tillträde till den del av naturreservatet Biskopshagen som kan kvarstå, i enlighet med vad som anges i Vattenfall AB:s komplettering daterad 2025-10-27. Detta förutsätter att en ny entré till naturreservatet anläggs i den södra delen i anslutning till strand och hamn med parkering för bil och cykel. Det behövs också en anslutande väg och cykelväg till entrén.

Varbergs kommun anser att om del av naturreservatet upphävs, och utbyggnaden av kärnkraft av någon anledning inte blir av, ska markägaren sköta och förvalta marken enligt överenskommelse med länsstyrelsen. Om etableringen av ny kärnkraft blir av, ska markägaren sköta och förvalta marken fram till byggstart.

Det är viktigt för Varbergs kommun att ekologiska och rekreativa värden kompenseras för i tillräcklig omfattning och att de föreslagna kompensationsområdena skyddas. Kommunen anser att det är viktigt att kompensationsområdena får ett långsiktigt skydd i form av naturreservat.

POSTADRESS	BESÖKSADRESS	TELEFON	ORGANISATIONSNUMMER	E-POSTADRESS
Varbergs kommun	Engelbrektsgratan 15, Östra Vallgatan 12 (hiss)	0340-880 00	212000-1249	ks@varberg.se
432 80 Varberg	432 80 Varberg	TELEFAX		WEBBPLATS www.varberg.se

Då relevant information saknas i underlaget kan kommunen inte med säkerhet bedöma att detta kommer att uppfyllas.

Varbergs kommun anser att materialet är generellt vagt avseende kompensationsåtgärder och att det inte går att utläsa hur urvalet av kompensationsområden har gjorts och om andra områden har studerats men valts bort.

Varbergs kommun anser vidare att områden för kompensation ska vara utredda och bestämda innan ett eventuellt beslut om upphävande.

Slutligen har Varbergs kommun i yttrandet utgått från att både Norra Ekestadsbukten och Bua udde är aktuella som förslag till kompensationsområden. Om något av områdena inte längre skulle vara aktuella behöver processen göras om och kommunen ska ges möjlighet att yttra sig på nya underlag.

2. Genomförbarhet och åtaganden

Varbergs kommun anser att det fortfarande är oklart vad Vattenfall åtar sig av det som föreslås i kompensationsutredning och konsekvensanalys och hur företaget avser att detta ska genomföras.

Det behöver förtydligas om utbredningen av inventeringsområdena motsvarar kompensationsområdena. Det är viktigt att kompensationsområdena inkluderar även utvecklingsytor för naturvärden och rekreation och att områdena får ett erforderligt skydd.

I kompensationsutredningen (bilaga 5) hänvisas till en vägledning från Naturvårdsverket som anger att det ska säkerställas att kompensationsåtgärder är genomförbara och att markåtkomst och rollfördelning därmed ska vara utrett. Detta går dock inte att utläsa av underlaget. Hur behovet av återkommande skötselåtgärder ska upprätthållas behöver särskilt adresseras.

3. Gränsdragning för upphävande

Gränsdragningen för den del av naturreservatet som föreslås upphävas motiveras inte i underlaget. Hur gränsdragningen görs kan få stor betydelse för sällsynta naturtyper och arter som hamnar på ena eller andra sidan. Principerna för gränsdragningarna bör därför beskrivas och motiveras.

Naturvärdesobjekten 4 och 7 i naturvärdesinventeringen (bilaga 2) bedöms vara av högt respektive mycket högt naturvärde och hamnar i sin helhet inom

området som föreslås upphävas. Naturvärdesobjekt 4 utgör naturtypen rikkärr (Natura-naturtyp 7230) som enligt kompensationsutredningens tabell 5 (bilaga 4) inte förekommer i de områden som föreslås för kompensation. Det ska dock påpekas att det i kapitel 6 i samma utredning anges att naturtypen kan kompenseras för varför redovisningen är motsägelsefull i denna del.

Naturvärdesobjekt 7 omfattar bland annat naturtypen källor och källmark (Natura-naturtyp 7160) som inte heller finns inom föreslagna kompensationsområden. För dessa objekt bör särskilda ansträngningar göras för att anpassa gränsdragningen så att direkt påverkan undviks.

Rikkärr och källor utgör båda naturtyper som Varbergs kommun definierar som oersättliga i sina riktlinjer för ekosystemtjänster och kompensationsåtgärder.

4. Val av områden för kompensation

Det går inte att utläsa av kompensationsutredningen (bilaga 5) hur urvalet av områden som är lämpade för kompensation har gjorts och om andra områden har studerats men valts bort.

De områden som har studerats för kompensation hyser redan idag höga värden för naturmiljö och rekreation.

Inom Norra Ekestadbukten har restaureringsåtgärder vidtagits i syfte att stärka miljöerna och området ägnas redan uppmärksamhet avseende fortsatt skötsel och bevarandeinsatser. I närheten av Norra Ekestadbukten finns naturmiljöer med potentiellt höga naturvärden med större restaureringsbehov som skulle kunna utredas för kompenserande insatser.

Det behöver också analyseras närmare om Norra Ekestadbukten är lämpat för kompensationsåtgärder avseende rekreation och friluftsliv med hänsyn till de naturmiljöer som finns där. Det behöver säkerställas att en ökad mänsklig aktivitet i området inte förtar de naturvårdande insatserna.

5. Ekologiska kompensationsåtgärder

5.1 Habitat

I kompensationsutredningen nämns möjliga indirekta konsekvenser i form av kvalitetsförändringar för de habitat som till ytan består inom naturreservatet men som kan påverkas av fragmentering, isolering och

kanteffekter samt svårigheter att upprätthålla skötsel genom bete. Denna risk för indirekta konsekvenser följs inte upp i konsekvensanalysen och det är oklart om förslagen till kompensation bedöms täcka även eventuella kvalitetsförluster inom habitat i det kvarvarande reservatet.

Rikkärr är en naturtyp som enligt utredningen inte kan kompenseras för inom de områden som föreslås för kompensation. Det framgår även av underlaget att ytterligare 0,9 ha rikkärr inom det bevarade naturreservatet kommer att påverkas på ett indirekt sätt genom grundvattenpåverkan. Av analysen framgår inte hur spridd naturtypen är lokalt och regionalt och vad det innebär att den delvis försvinner från Biskopshagen. Motsvarande gäller även för naturtypen källor och källmarker.

Ett mer djupgående resonemang kring vilka arter och/eller organismgrupper som påverkas och behöver omfattas av kompensation saknas. Detta gäller både arter inom det kvarvarande naturreservatet för vilka livsmiljöerna minskar i omfattning eller kan påverkas av kvalitetsförluster, och arter vars livsmiljöer helt försvinner från området. För arter knutna till miljöer som består inom det kvarvarande naturreservatet saknas resonemang kring möjligheten att upprätthålla livskraftiga populationer på den yta som återstår.

5.2 Arter och organismgrupper

Materialet är generellt vagt avseende kompensationsåtgärder och konsekvensanalys för specifika arter. En fördjupad analys av åtminstone ett antal nyckelarter för området, till exempel de som särskilt nämns i konsekvensanalysen, hade behövts för att förstå konsekvenserna av upphävandet av naturreservatet och kompensationsåtgärdernas relevans. Resonemang om områdets betydelse för dessa arters bevarandestatus saknas.

För arter och organismgrupper vars miljöer inom det nuvarande naturreservatet försvinner är en viktig frågeställning hur stor möjligheten bedöms vara för dessa att ianspråkta miljöer inom kompensationsytorna. Detta bör bland annat vara beroende av de berörda arternas spridningsförmåga och huruvida livsmiljöer inom de tillkommande skyddade ytorna kan utvecklas och erhålla tillräcklig kvalitet innan de gamla miljöerna tas i anspråk. Det kan också ifrågasättas om kompensationen genom skydd av andra redan högkvalitativa områden ger ett verkligt tillskott av miljöer för dessa arter eller om de redan nyttjas av andra individer av samma art.

Det får förutsättas att konsekvenser för de skyddade arter som förekommer inom naturreservatet också kommer att analyseras i samband med en prövning enligt artskyddsförordningen. Av materialet framgår dock inte vilka övriga prövningar som bedöms behövas för ianspråktagandet av marken.

6. Kompensationsåtgärder för rekreation och friluftsliv

De kompensationsåtgärder som beskrivs är samtliga förlagda till de två områden som föreslås kunna skyddas som nya naturreservat. Förslag till kompensationsåtgärder i anslutning till den kvarvarande delen av Biskopshagens naturreservat saknas.

Det är otydligt hur det kvarvarande reservatsområdet kommer att kunna nyttjas för friluftsliv och rekreation. Det är bland annat svårt att förstå vad som menas med att funktionen kommer att fortgå, men att tillgängligheten kommer att påverkas. Därmed är det även svårt att få en uppfattning om konsekvenserna.

Av hemställan framgår att man inte kommer att kunna kompensera för friluftsliv i det upphävda reservatet, men eftersom hemställan inte är uppdaterad efter de förändrade gränserna är det oklart vad som gäller för den del av naturreservatet som nu bibehålls.

När det kommer till val av områden för kompensation görs ingen analys av vilka kvaliteter för friluftslivet inom Biskopshagen som dessa områden möter. Till exempel bedöms Biskopshagen och Bua udde hysa delvis olika kvaliteter för friluftslivet. Biskopshagen upplevs som mer orört och isolerat. Besökare strövar fritt på hållarna eller går på upptrampade stigar som används både av betesdjur och besökare. Stigarna är även viktiga för insekter, vilka är en del av de höga naturvärdena i reservatet, då de gräver gångar i stigarna.

Bua udde har en högre besöksfrekvens med anläggningar som gör området lättillgängligt. Att utveckla området vid den befintliga parkeringen till ett entréområde är önskvärt, liksom att bänkar och bänkbord placeras ut på strategiska platser i området.

I området finns markerade vandringsstigar som går i liknande terräng som i Biskopshagens naturreservat och är av samma typ, upptrampade stigar i kuperad terräng. De upptrampade stigarna är viktiga element för utveckling av naturvärden på Bua udde. Genom restaurering skapas förutsättningarna för besökare att ströva fritt och att nya stigar utvecklas.

I de inre delarna av Bua udde som är flackare finns förutsättningar för att anlägga gångvägar som ökar tillgängligheten till området. Det framgår inte av underlaget vilket område som avses bli kompensationsområde. För att ytterligare öka tillgängligheten i området skulle en större del av udden kunna ingå i kompensationen.

Det kan även tilläggas att det finns höga värden kring Kroksmosse med de motionsspår som finns öster om förslaget, som också borde ingå i ett eventuellt kommande kompensationsområde.

Det framgår inte om man har gjort någon lämplighetsbedömning av att tillgängliggöra Ekestadbukten för friluftsliv. Ekestadbukten hyser höga naturmiljövärden och områdets känslighet mot en ökad mänsklig aktivitet behöver beskrivas och bedömas. Om det bedöms att området är lämpligt, kan åtgärder för friluftsliv och rekreation behövas.

Påverkan på tillgängligheten till badstranden och småbåtshamnen vid Videbergs hamn beskrivs inte i underlaget, och omfattas inte av naturreservatet. Områdets föreslagna utveckling i stort skulle dock kunna medföra kumulativa effekter på närrekreationen i området, till exempel om tillgängligheten till dessa målpunkter påverkas.

Varbergs kommun

David Sandrén
Kommunstyrelsens ordförande